

Jolanta Karbowniczek

O współpracy rodziców z przedszkolem i szkołą słów kilka...

Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce : kwartalnik dla nauczycieli nr 2,
55-58

2006

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

dr hab. prof. AJD Jolanta Karbowniczek
Instytut Edukacji Przedszkolnej i Szkolnej
Akademii im. J. Długosza w Częstochowie

O WSPÓLPRACY RODZICÓW Z PRZEDSZKOLEM I SZKOŁĄ SŁÓW KILKA...

Rodzina i szkoła stanowią dwa podstawowe środowiska wychowawcze, które odgrywają rolę priorytetową. Trzy podmioty, a więc: uczniowie, nauczyciele i rodzice powinni ze sobą współpracować, aby tworzyć wzajemną – spójną przestrzeń edukacyjną. W dobie bezrobocia, nikłego zainteresowania wychowaniem dziecka oraz ogólnego chaosu w kształceniu osiągnięcie założonych celów często wydaje się być trudne i złożone.

Udział i rola rodziców w edukacji dzieci jest przedmiotem rozważań wielu pedagogów w Polsce, m.in.: L. Wołoszynowej, L. Muszyńskiej, M. Łobockiego, M. Mendel, A. Kamińskiego, H. Filipczuk, M. Łopatkowej, A. Rosnowskiej, W. Żlobickiego oraz na świecie M. A. Payne, M. G. Sandersa, J. L. Epsteina, K. Kelly-Laine i innych.

Odwołując się do wielu publikacji zwartych i artykułów należy stwierdzić, że bez ścisłej współpracy przedszkola, szkoły z domem rodzinnym zapewnienie uczniom odpowiednich szans edukacyjnych nie jest możliwe. Każdej placówce powinno zależeć zatem na konstruktywnym włączaniu się rodziców w jej codzienne życie. Uważam, że rodzice mają wiele wspaniałych pomysłów, idei, założeń i działań, które mogłyby wykorzystać w przedszkolu, czy też szkole. Cała ta działalność powinna odbywać się na zasadach partnerstwa. Dzięki takiej współpracy nauczyciel może poznać środowisko rodzinne dziecka oraz samo dziecko. Ważne jest to, aby współpraca miała charakter aktywizujący, twórczy i ciekawy. Aby tak było, nauczyciel sam musi być jej inicjatorem.

Od jego wiedzy, kompetencji, kreatywności, życzliwego stosunku do uczniów oraz partnerskiego podejścia do rodziców zależeć będzie skuteczność pracy dydaktyczno-wychowawczej placówki. M. Taraszkiewicz uważa, że „w efekcie realizacji szeregu integracyjnych, wspólnych działań i przedsięwzięć: Zadowoleni są Rodzice, których traktuje się z szacunkiem! Zadowoleni są i Uczniowie, których traktuje się z szacunkiem!

Zadowolony jest Nauczyciel, którego wszyscy również traktują z szacunkiem! Słowem wymarzona sytuacja! ...Każdy z pedagogów w tej kwestii może przedstawić własne poglądy, opinie oraz refleksje.

W innowacyjnej szkole możliwość dialogu i partnerstwa występować może wówczas, gdy działania i zadania pomiędzy trzema podmiotami będą autentyczne i celowe.

Uczniowie, rodzice i nauczyciele mają pamiętać o tym, aby we wszystkich podejmowanych działaniach dydaktycznych, wychowawczych i innych uczyć się otwartości.

Piszę o tym dlatego, ponieważ często można zaobserwować wyraźny dystans dzielący uczniów, nauczycieli i rodziców, a przecież chodzi tutaj o rozbudowywanie wielu form wzajemnej współpracy. Każdej placówce powinno zależeć na dobrych kontaktach z rodzicami. Istotny jest tutaj wysoki stopień satysfakcji konieczny dla obu stron.

Rodzice doradzają, wspierają organizacyjnie i materialnie przedszkola oraz szkoły.

Na jednym ze spotkań zbiorowych można zaproponować im ciekawą ankietę ewaluacyjną.

KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA RODZICÓW

Drodzy Rodzice!

Od 1 września 1999 roku uczniowie, nauczyciele i rodzice tworzą szeroko pojętą i otwartą wspólną przestrzeń edukacyjną. Razem kreują wizerunek naszej placówki – przedszkola, szkoły. Bez współpracy rodziców byłoby to niemożliwe.

Państwa opinia na ten temat jest bardzo ważna. Ankieta jest anonimowa, proszę zatem o szczerą i pełną odpowiedź. Przy wybranej odpowiedzi należy postawić **x**.

1. Płeć:
K , M
2. Miejsce zamieszkania:
miasto
wieś
3. Zdaniem Państwa uczniowie, rodzice i nauczyciele powinni ze sobą współpracować:
tak
nie
nie wiem
4. Rodzina i szkoła są środowiskami, które:
 mają największy wpływ na rozwój dzieci
 dostarczają wielu doświadczeń niezbędnych do ich pełnego rozwoju
 zajmują się dzieckiem równolegle
 konkurują ze sobą
 nie wiem
5. Możliwość współpracy ze szkołą może dawać Państwu poczucie wpływu na:
 to, co się dzieje z dziećmi
 czego i w jaki sposób są uczone
 jak są traktowane
 nie wiem
6. Uczniowie, rodzice i nauczyciele mogą współpracować ze sobą, gdy:
 relacje oparte będą na partnerstwie i wzajemnym zaufaniu
 rodzina zaakceptuje przedszkole, szkołę w jej dążeniach dydaktyczno-wychowawczych
 współdziałanie będzie autentyczne
 przekaz informacji rzetelny
 nie wiem
7. Zdaniem Państwa budowanie dobrych relacji ze środowiskiem rodzinnym może nastąpić poprzez:
 zawiadamianie o ważnych wydarzeniach z życia przedszkola, czy też szkoły poprzez urozmaicone formy przekazu
 wzajemną perswazję i właściwą komunikację językową
 wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w danej placówce
 nie wiem

8. Aktywne działanie rodziców w pracy dydaktyczno-wychowawczej przedszkola czy szkoły powinno polegać na:
- ich uczestnictwie w zajęciach zintegrowanych
  - obecności na prelekcjach, warsztatach, wykładach, referatach organizowanych przez pedagogów, psychologów, terapeutów, reedukatorów i innych
  - dbaniu o wygląd i wyposażenie sal zajęć i klasopracowni w odpowiedni sprzęt
  - organizowaniu wycieczek, imprez i uroczystości
  - umiejętności rozwiązywania problemów wychowawczych wspólnie z nauczycielem
  - rozwijaniu życia kulturalnego: wyjście do teatru, muzeum, kina, na rajdy piesze i rowerowe, ogniska klasowe, konkursy, basen itd.
  - kierowaniu pracami społeczno-użytecznymi na rzecz przedszkola, klasy, szkoły
  - kontroli czasu wolnego dziecka w domu i środowisku lokalnym
  - nie mam zdania
9. Rodzice powinni dysponować wiedzą na temat programu wychowawczego szkoły:
- tak
  - nie
  - nie wiem
10. W przedszkolu i szkole należy organizować:
- szkolenia
  - warsztaty dla rodziców
  - częste spotkania trójek klasowych
  - częste spotkania rady rodziców
  - inne...
  - nie mam zdania
11. Jakie zbiorowe formy współpracy rodziców z nauczycielem są zdaniem Państwa najbardziej efektywne:
- spotkania robocze (informacje o osiągnięciach uczniów i sprawach wychowawczych, zapoznanie rodziców ze sposobami i metodami pracy dydaktyczno-wychowawczej w przedszkolu i szkole)
  - spotkania towarzyskie (okolicznościowe, z okazji uroczystości i imprez przedszkolnych i szkolnych)
  - spotkania z ekspertem (pedagogiem, psychologiem, dotyczące trudności wychowawczych i dydaktycznych, poświęcone pedagogizacji rodziców)
12. Wśród form indywidualnych najważniejsze dla Państwa są:
- konsultacje pedagogiczne
  - wizyty domowe
  - zajęcia otwarte dla rodziców
  - rozmowy telefoniczne
  - dzienniczek ucznia
  - pisemne relacje o osiągnięciach w nauce
  - inne .....

13. Jak oceniają Państwo swoje kontakty z wychowawcami?
- pozytywnie
  - słabo
  - negatywnie
  - nie mam zdania
14. Proszę uzasadnić swoją wypowiedź
- .....
- .....
15. Aby współpraca była efektywna należy według Państwa:
- nawiązać ścisły kontakt z wychowawcą
  - aktywnie działać w grupie, klasie, trójce klasowej, radzie rodziców
  - nie lekceważyć możliwości wzajemnego uzupełniania się w sprawach wychowawczych
  - przelamać swój dystans i nieufność w stosunku do nauczyciela
  - przedstawić inną, konkretną propozycję współpracy
  - nie mam zdania
16. Co chcieliby Państwo zmienić w przedszkolu czy szkole dziecka, jeżeli chodzi o wzajemne relacje i współpracę?
- .....
- .....

Jolanta Karbowniczek

Bibliografia:

- Filipczyk H., *Rodzice i dzieci w młodszym wieku szkolnym*, Warszawa 1985.
- Kamiński A., *Funkcje pedagogiki społecznej*, Warszawa 1974.
- Kelly-Laine K., *Parents as partners in schooling, The current state of affairs*, „Childhood edukation” 1998, No 6.
- Łobocki M., *Współdziałanie nauczycieli i rodziców w procesie wychowania*, Warszawa 1985.
- Łopatkowa M., *Samotność dziecka*, Warszawa 1983.
- Mendel M., *Partnerstwo rodziny, szkoły i gminy*, Toruń 2000.
- Payne M. A., *School-Parent Relationships*, [w:] *International encyclopedia of teaching and teacher education*, Edited By L. W. Anderson, Pergamon, Cambridge 1995.
- Rodzice i nauczyciele*, (red.) Ł. Muszyńska, Warszawa 1975.
- Rosnowska A., *Współpraca wychowawcza szkoły z rodzicami*, Warszawa 1975.
- Sanders M. G., Epstein J. L., *International perspectives on school-family community partnerships*, „Childhood Edukation” 1998, No 6.
- Taraszkiewicz M., *Jak uczyć lepiej*, Warszawa 1998.
- Włoszynowa L., *Młodszy wiek szkolny*, [w:] *Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży*, (red.) M. Żebrowska, Warszawa 1986.
- Żłobicki W., *Rodzice i nauczyciele w edukacji wczesnoszkolnej*, Kraków 2000.

